Анастасія Даніліна

ПРОБЛЕМА НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Проблема насильства в сім'ї має вагомі соціальні наслідки. Інформація про масштаби цього соціального зла в нашій країні є не зовсім об'єктивною та достовірною. Крім того, випадки насильства стосовно жінок, дітей, людей похилого віку, їхня поширеність та типологія залишаються здебільшого прихованими і не знаходять відображення у статистиці. Особливо це стосується сексуального та домашнього психологічного насильства [2, с. 6].

Розглядаючи проблему насильства над дітьми в сім'ї, в практиці соціальної роботи використовують поняття «жорстоке поводження з дітьми». Окрім фізичного, психологічного, сексуального та економічного насильства виділяють недбале ставлення до дитини – відсутність з боку батьків належного забезпечення умов, потрібних для здорового розвитку дитини, що включають наявність достатнього харчування, одягу, житла, виховання, освіти, медичної допомоги, а також відсутність уваги, залишення дитини без нагляду, внаслідок чого вона може стати жертвою нещасного випадку. Може виникати як через об'єктивні причини (бідність, психічні хвороби батьків, їхня недосвідченість), так і через суб'єктивні [1, с. 57].

Серед теорій і пояснень чинників насильства виділяють психологічні та соціальні. Прибічники психологічних теорій зосереджують увагу на психологічних чинниках ризику – передусім схильності до насильства у кривдників та особливостях потерпілих. Теорії соціальної причинності розглядають зовнішні чинники, що впливають на появу насильства.

Мета соціальної роботи з випадками насильства в сім'ї – надання допомоги членам сім'ї, які зазнали насильства чи були свідками цих дій, у попередженні фактів насильства над ними та подоланні наслідків насильницької поведінки шляхом наснаги та підтримки, використання інтервенційних та консультативних стратегій, організацією безпечного середовища, створення служб мережі підтримки та формування ненасильницької культури взаємин у сім'ї.

Методи і методики соціальної роботи з людьми, які зазнали насильства, залежать від віку клієнта, його самостійності у розв'язанні власних проблем, виду насильства, якого він чи вона зазнають. Захист від насильства повинен передбачати наявність різнопланових послуг, зокрема у притулках та кризових центрах, а також створення ефективної адміністративно-правової системи захисту права людини на безпечне середовище.

В Україні соціальна робота з людьми, які стали жертвами насильства, почала розвиватися лише наприкінці 90-х рр. XX ст. Насамперед цю роботу спрямовували на жінок і проводили такі громадські організації, як «Вінрок Інтернешнл» (Жіночий Консорціум ННД – США),

благодійні фонди «Жіноча доля», «Грейс-Клуб» (жіночий культурно-просвітницький центр) та ін. Щоправда, у Києві було створено й державну структуру – «Київський міський центр роботи з жінками». На початку 2003 року Державним центром соціальних служб для молоді ухвалено рішення про створенням в кожному регіоні України спеціалізованої служби «Кризовий центр соціально-психологічної допомоги», затверджено Примірне положення про службу та Програму її діяльності. Прикладом такої служби є Спеціалізована соціальна служба допомоги сім'ї, молоді та жінкам «Родина», Тернопільського ціннісного центру соціальних служб для молоді.

Однак про таке розмаїття організацій та послуг, яке спостерігається в інших країнах, говорити поки що не доводиться.

Список використаних джерел:

1. Гончаров В. Л., Давыденко Н. А. Помощь детям, познавшим насилие // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – № 1. – С. 151.
2. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні / за ред. І. М. Григи, Т. В. Семигіної. – К., 2002. – С. 128.